

UPTON SINCLAIR-BIBLIOGRÁFIA MAGYARORSZÁGON

1900—1981

DR. VADON LEHEL

BEVEZETÉS

1. UPTON SINCLAIR MŰVEINEK CÍMJEGYZÉKE

(Elsődleges források)

- a) Upton Sinclair műveinek magyar nyelvű kiadásai
- b) Upton Sinclair műveinek folytatásokban való megjelenése magyar nyelvű hírlapokban.
- c) Regényrészletek, drámarészletek és egyéb Upton Sinclair-írások megjelenése magyar nyelvű folyóiratokban, újságokban és könyvekben
- d) Upton Sinclair művei a Magyar Rádióban
- e) Upton Sinclair művei magyarországi színpadokon
- f) Upton Sinclair regényéből készült magyar film

2. UPTON SINCLAIR-IRODALOM MAGYARORSZÁGON

(Másodlagos források)

- a) Tanulmányok, esszék, tudományos értékű cikkek Upton Sinclairről
- b) Könyvismertetések Upton Sinclair műveiről
- c) Rövidebb hírek, közlemények Upton Sinclairről és műveiről

3. FÜGGELÉK: UPTON SINCLAIRRE VONATKOZÓ LEGFONTOSABB ANGOL NYELVŰ SZAKIRODALOM

- a) Bibliográfiák
- b) Életrajzok, tanulmányok, kritikák

Bevezetés

Upton Sinclair magyarországi népszerűsége, emberi, művészi, politikai megítélése az íróról írt gazdag magyar kritikai irodalom tükrében jól értékelhető. A kritika kétirányú túlzása nem kímélte Sinclaire Magyarországon sem, az azonban bizonyos, hogy a higgadtan és tudományosan mérlegelő kritika *A posvány* megjelenésétől (1907) mind a mai napig — az író tévedéseinek és művészi hiányosságainak felismerése mellett — az egyik legjelentősebb és legnagyobb hatású, a társadalmi igazságosságért töretlenül küzdő, haladó szocialista íróként értékelte.

Az író magyarországi fogadtatásának háromnegyed évszázados történetében alig találunk olyan évet, amelyben Sinclair valamelyik könyvének kiadása, vagy

tanulmányok, esszék, cikkek, könyvismertetések ne fémjeleznék nevét. Bár Sinclair népszerűsége Magyarországon egyenletesnek mondható, mégis bizonyos érdeklődéshullámzás figyelhető meg. Az író népszerűsége mindig a társadalmi gazdasági és politikai ellentétek kiéleződésének esztendeiben ível magasra (Tanácsköztársaság, 1928—1929-es gazdasági válság, II. világháború), a mélypontot viszont akkor érte el, amikor a társadalmi haladásért küzdő erők a reakció áldozatává estek, vagy amikor a szocializmus letért a törvényesség útjáról (fehérterror évei, német megszállás, személyi kultusz évei). Sinclair népszerűségének csúcspontját a harmincas évek fordulóján érte el (1928—1933). Az olvasók és az irodalomkritika figyelmének fokozottabb mértékben történő Upton Sinclair felé irányulása az 1930-as években irodalmunkban bekövetkezett politikai radikalizálódással, balfelé fordulással magyarázható.

Upton Sinclair egyike azoknak az amerikai íróknak, akitől a legtöbb könyvet fordították le és adták ki Magyarországon. 1906 és 1980 között a magyarra lefordított 30 Sinclair-mű 71 kiadásban jutott el a magyar olvasókhoz. Az író könyveinek kiadására elsősorban a szocialista vagy baloldali érzelmű kiadók vállalkoztak. Legnagyobb részt vállalt Sinclair regényeinek kiadásában a Nova Kiadó, amely 14 regényt adott ki, jó néhányat több kiadásban is megjelentetett. Hat Sinclair-könyv jelent meg a Nova—Lincolns Pragernél, 5 a Népszava Kiadónál, 3 az EPOCHA Kiadónál, 2 az Athenaeum, Európa, Kultúra, Pátria, Renaissance és a Szikra Kiadónál, 1 pedig az Anonymus, Árkádia, Bécsi Magyar Kiadó, Budapesti Kultúra, Fővárosi Könyvkiadó, Kassai Munkás Könyvkereskedés, Móra Kiadó és a Táncsics Kiadó gondozásában.

Upton Sinclair magyarországi ismertetésében jelentős szerepet töltöttek be regényeinek fordítói. Az író műveinek magyar nyelvű tolmácsolásában a legsikeresebb és mennyiségileg is a legtekintélyesebb munkát Braun Soma, Benamy Sándor, Gergely Janka és V. Nagy Kornél végezte. Sinclair regényeinek fordításában részt vett még Ábel Olga, Baross Károlyné, Bodó Pál, Déry György, Franyó Zoltán, Fried Jenő, Gaál Andor, Halasi Andor, B. Karinthy Emmy, Kilényi Mária, Kollár Ferenc, Máthé Elek, Sándor János, Sándor Pál, Sárosi Bella, Sas László, Schöner Dezső, Tábori Kornél, Tábori Mihály, Takács Gizella, Tandori Dezső és Vértess Jenő.

Upton Sinclair magyarországi népszerűségét igazolja az íróról és művészetéről írt gazdag kritikai irodalom is. A Magyarországon megjelent folyóiratok és újságok jelentős része, különösen a baloldali és szocialista periodikák hangsúlyozott jelentőséget tulajdonítottak az írónak és műveinek. A megvizsgált 414 folyóiratból 76, a 110 napi-, illetve hetilapból pedig 21 szolgáltatott anyagot a bibliográfiához. A 98 tanulmány, esszé vagy cikk, 86 könyvismertetés, 43 rövidebb hír vagy közlemény és számtalan könyvreklám Sinclair életútjának szinte minden lényeges eseményét érinti, valamint ismerteti és értékeli az író irodalmi és esztétikai elveit, politikai és társadalmi életéről vallott nézeteit. Sinclair magyarországi fogadtatásában a legjelentősebb munkát az Együtt, A Jövő Társadalma, a Kassai Munkás, a Korunk, a Literatura, a Népszava, a 100% és a Szocializmus című folyóiratok, illetve napilapok vállalták. Az említett periodikák közül is ki kell emelnünk a Népszava úttörő és tudatosító tevékenységét, amellyel mindvégig figyelemmel kísérte a sinclairi életművet.

Végül meg kell említeni azoknak a kritikusoknak és irodalomtörténészeknek a nevét, akik Sinclair legjobb magyarországi ismerői, és akik írásaikkal jelentő-

sen befolyásolták és meghatározták Upton Sinclair irodalmi rangját és helyét a magyar köztudatban: Fábry Zoltán, Hegedűs Géza, Nádass József, Ország László, Reményi József, Szántó György és Tábori Pál.

1. Upton Sinclair műveinek címjegyzéke

(Elsődleges források)

1/a

Upton Sinclair műveinek magyar nyelvű kiadásai

- ACEL. (Little Steel.) Ford. Tábori Kornél—Sándor János. Nova, Bp., (1944.) 315 p.
- AZ ÁCS FIÁNAK HÍVNAK. (They Call Me Carpenter.) Ford. V. Nagy Kornél. Népszava, Bp., 1925. 186 p. — AZ ÁCS FIÁNAK HÍVNAK. Ford. V. Nagy Kornél. Nova, (Bp., 1946.) 200 p.
- ALKOHOL. (The Wet Parade.) Ford. B. Karinthy Emmy. Nova, Bp., 1933. 415 p. — ALKOHOL. Ford. B. Karinthy Emmy. 2. kiad. Nova, (Bp., 1943.) 469 p.
- AMERIKAI ELŐÖRS. (American Outpost. A Book of Reminiscences.) Ford. Benamy Sándor. 2. kiad. Epocha—Csokonai, Bp., (1847.) 176 p. [A regény első fordításának és kiadásának címe Upton Sinclair Önéletrajza. Epocha, Bp., (1938.) 211 p.]
- AMERIKAI HÁZASSÁG. (Sylvia.) Ford. Kilényi Mária. Szikra, Bp., 1949. 316 p.
- ARAT A SÁRKÁNY. (Dragon Harvest.) Ford. Gergely Janka. Nova—Lincolns Prager, Budapest—London, (1948.) 1—2. köt. 384 p., 367 p.
- AZ ELÍTÉLT. (The Convict.) Ford. Schöner Dezső. Athenaeum, Bp., (1913.) 68 p. (Modern Könyvtár 311—313.) — AZ ELÍTÉLT. Ford. Schöner Dezső. Athenaeum, Bp., 1919. 158 p. (Egybekötve Az ipar-báró c. regényével.)
- AZ ELNÖK ÜGYNÖKE. (Presidential Agent.) Ford. Gergely Janka. Nova—Lincolns Prager, Budapest—London, (1947.) 1—2. köt.
- HAJSZA A PÉNZ UTÁN. (Mountain City.) Ford. Braun Soma. Nova, Bp., 1933. 330 p. — HAJSZA A PÉNZ UTÁN. Ford. Braun Soma. 2. kiad. Nova, (Bp., 1943.) 339 p.
- AZ IPAR-BÁRÓ. (A Captain of Industry.) Ford. Baross Károlyné. Pátria, Bp., 1908. 95 p. — AZ IPARBÁRÓ. Ford. Sárosi Bella. Athenaeum, (Bp.,) (1915.) 76 p. (Modern Könyvtár 441—443.) — AZ IPARBÁRÓ. Ford. Sárosi Bella. Athenaeum, Bp., 1919. 158 p. (Egybekötve Az elítélt c. regényével.)
- IRODALOMTÖRTÉNETE. (Mammonart.) Ford. Benamy Sándor. Epocha, Bp., 1937. 244 p. — IRODALOMTÖRTÉNETE. Ford. Benamy Sándor. 2. bővített kiad. Epocha, (Bp., 1944.) 272 p.
- JIMMIE HIGGINS. (Jimmie Higgins.) Ford. Franyó Zoltán. Bécsi Magyar Kiadó, (Bécs, 1923.) 280 p. — JIMMIE HIGGINS. Ford. Tábori Mihály. Nova, Bp., 1945. 252 p. — JIMMIE HIGGINS. Ford. Tábori Mihály. Szikra, Bp., 1949. 256 p.

- KÉT VILÁG KÖZÖTT. (Between Two Worlds.) Ford. Máthé Elek. Renaissance, Bp., 1945. 1—2. köt. — KÉT VILÁG KÖZÖTT. Ford. Máthé Elek. Nova—Lincolns Prager, Budapest—London, (1948.) 1—2. köt.
- KUTATÓ SÁMUEL. (Samuel the Seeker.) Ford. Schöner Dezső. Népszava, Bp., 1913. 293 p. — KUTATÓ SÁMUEL. Ford. Schöner Dezső. 2. kiad. Népszava, Bp., 1919. 324 p. (Világosság-könyvtár 136—150.) — KUTATÓ SÁMUEL. Ford. Schöner Dezső. 3. kiad. Anonymus, Bp., (1919—1924 között) 324 p. — KUTATÓ SÁMUEL. Ford. Schöner Dezső. Árkádia, (Bp., 1944.) 253 p. — KUTATÓ SÁMUEL. Színmű 3 felvonásban. Upton Sinclair regénye nyomán írta Bihari Klára. Budapesti Kultúra (1948.) 113 p. (Budapesti Színházak Műsora, 2.)
- LETÜNT VILÁG. (World's End.) Ford. Gaál Andor—Takács Gizella. Renaissance, Bp., 1942. 798 p. — LETÜNT VILÁG. Stádium ny. Bp., 1943. 58 p. (Nemzeti Könyvtár 95.) — LETÜNT VILÁG. Ford. Gaál Andor—Takács Gizella. 2. kiad. Renaissance, Bp., 1943. 841 p. — LETÜNT VILÁG. Ford. Gaál Andor—Takács Gizella. 3. kiad. Renaissance, Bp., 1943. 844 p. — LETÜNT VILÁG. Ford. Gaál Andor—Takács Gizella. 4. kiad. Renaissance, Bp., 1943. 1—2. köt. — LETÜNT VILÁG. Ford. Gaál Andor—Takács Gizella. 5. kiad. Renaissance, Bp., 1944. 1—2. köt. — LETÜNT VILÁG. Ford. Gaál Andor—Takács Gizella. 6. kiad. Renaissance, Bp., 1944. 1—2. köt. — LETÜNT VILÁG. Ford. Gaál Andor—Takács Gizella. 7. kiad. Renaissance, Bp., 1945. 1—2. köt. — LETÜNT VILÁG. Ford. Gaál Andor—Takács Gizella. Nova—Lincolns Prager, Budapest—London, 1948. 1—2. köt.
- MANÓ-MOBIL. (The Gnomobile.) Ford. Tandori Dezső. Illusztrálta: Réber László. Móra Kiadó, Bp., 1973. 177 p.
- MEGNYERHETITEK A VILÁGOT. (A World to Win.) Ford. Gergely Janka. Nova, Bp., 1949. 1—2. köt.
- A MINDENHATÓ PÉNZ. (The Moneychangers.) Ford. Halasi Andor. Nova, Bp., 1948. 214 p. (A regény első fordításának és kiadásának címe: Parázna pénz. Kultúra, Bp., 1918. 256 p.)
- A MOCSÁR. (The Jungle.) Ford. Braun Soma. Nova, Bp., 1934. 224 p. (A regény első fordításának és kiadásának címe: A posvány. Pátria ny. Bp., 1907. 233 p.) — A MOCSÁR. Ford. Braun Soma. 2. kiad. Nova, (Bp., 1943.) 269 p. — A MOCSÁR. Ford. Braun Soma. 3. kiad. Nova, (Bp., 1946.) 269 p.
- MUNKA NÉLKÜL. (Co-op.) Ford. Sándor János—Tábori Kornél. Nova, Bp., 1944. 476 p.
- OLAJ! (Oil!) Ford. Prekop Gabriella. Európa, Bp., 1979. 574 p. (A regény első fordításának és előző kiadásainak címe: Petróleum. Lásd ott.)
- ÖNELETRAJZA. (American Outpost.) Ford. Benamy Sándor. Epoque, Bp., (1938.) 211 p.
- AZ ÖZÖNVÍZ UTÁN. (The Millennium.) Ford. Braun Soma. Népszava, Bp., (1927.) 173 p. — AZ ÖZÖNVÍZ UTÁN. Ford. Braun Soma. Nova, Bp., 1946. 166 p.
- PARÁZNA PÉNZ. (The Moneychangers.) Ford. Halasi Andor. Kultúra, Bp., 1918. 256 p. (A Kultúra Regénytára. 23.) (A regény később címváltozással jelent meg: A mindenható pénz. Nova, Bp., 1948. 214 p.)
- PETRÓLEUM. (Oil!) Ford. Braun Soma. 1. kiad. Népszava, Bp., (1928.) 1—2. köt. — PETRÓLEUM. Ford. Braun Soma. 2. kiad. Népszava, Bp., (1928.) 1—2. köt. — PETRÓLEUM. Ford. Braun Soma. 3. kiad. Népszava, Bp.,

- (1928 után) 1—2. köt. — PETRÓLEUM 4. kiad.-ról nincs adat, egy könyvtárban sem található. — PETRÓLEUM. Ford. Braun Soma. 5. kiad. Nova, (Bp.,) 1943. 530 p. — PETRÓLEUM. Ford. Braun Soma. Nova, Bp., 1944. 530 p.
- A POSVÁNY. (The Jungle.) Ford. Baross Károlyné, Pátria ny., Bp., 1907. 233 p. (A regény későbbi fordításának és kiadásainak címe: A mocsár. Lásd ott.)
- RABSZOLGÁK. (Manasses.) Ford. Sándor Pál. Nova, Bp., (1946.) 186 p.
- RÓMAI LÁTOMÁS. (Roman Holiday.) Ford. B. Karinthy Emmy. Nova, Bp., 1934. 234 p. — RÓMAI LÁTOMÁS. Ford. B. Karinthy Emmy. 2. kiad. Nova, Bp., 1944. 254 p.
- A SÁRKÁNY FOGAI. (Dragon's Teeth.) Ford. Gergely Janka. Nova—Lincolns Prager, Budapest—London, (1946.) 1—2. köt. 375 p., 312 p.
- 100⁰/. (SZÁZ SZÁZALÉK.) (100⁰/. The Story of a Patriot.) Ford. V. Nagy Kornél. Népszava, Bp., (1927.) 262 p. — 100⁰/. Ford. V. Nagy Kornél. Nova, Bp., 1944. 280 p. — 100⁰/. Ford. Déri György. Európa, Bp., 1964. 269 p. (Milliók könyve.) — 100⁰/. EGY HAZAFI TÖRTÉNETE. Ford. Déri György. Európa, Bp., 1978. 305 p.
- SZÉN ÓFELSÉGE. (King Coal.) Ford. Bodó Pál—Sas László. Kultúra, Bp., 1920. 1—2. köt. (A kultúra regénytára. 43—44. köt.)
- A SZERELEM ZARÁNDOKÚTJA. (Love's Pilgrimage.) Ford. Fried Jenő. Munkás Könyvkereskedés, Kosiče, 1924. 174 p. — A SZERELEM KÁLVÁRIÁJA. Ford. Kollár Ferenc. Európa, (Bp., 1942.) 240 p. — A SZERELEM TÖVISES ÚTJA. Ford. Ábel Olga—Benamy Sándor. Táncsics Kiadó, Bp., 1958. 593 p. — A SZERELEM TÖVISES ÚTJA. Ford. Ábel Olga—Benamy Sándor. 2. kiad. Táncsics Kiadó, Bp., 1960. 593 p.
- TÁG A KAPU. (Wide Is the Gate.) Ford. Gergely Janka. Nova—Lincolns Prager, Budapest—London (1947.) 1—2. köt. 432 p., 413 p.
- A TRAGACSKIRÁLY. (The Flivver King.) Ford. Vértess Jenő. Fővárosi Könyvkiadó, Bp., (1944.) 257 p.

1/b

Upton Sinclair műveinek folytatásokban való megjelenése magyar nyelvű hírlapokban

- AZ ELÍTÉLT. (The Convict.) For. Schöner Dezső. Népszava, 1913. XLI. évf. 39. sz. — 1913. XLI. évf. 65. sz.
- HAJRÁ, JED! (Mountain City.) Ford. Braun Soma. Népszava, 1931. LIX. évf. 111. sz. — 1931. LIX. évf. 235. sz.
- KUTATÓ SAMUEL. (Samuel the Seeker.) Ford. Schöner Dezső. Népszava, 1913. XLI. évf. 122. sz. — 1913. XLI. évf. 215. sz.
- MILLIÁRDOŚOK VILÁGA. (The Metropolis.) Pesti Hírlap, 1919. XLI. évf. 74. sz. — 1919. XLI. évf. 113. sz.
- AZ ÖZÖNVÍZ UTÁN. (The Millennium.) Ford. Braun Soma. Népszava, 1927. LV. évf. 178. sz. — 1927. LV. évf. 213. sz.
- PETRÓLEUM. (Oil!) Ford. Braun Soma. Népszava, 1928. LVI. évf. 20. sz. — 1928. LVI. évf. 125. sz.
- 100⁰/. (100⁰/. The Story of a Patriot.) Munkás, 1924. XV. évf. 47. sz. — 1924. XV. évf. 88. sz.

A SZERELEM ZARÁNDOKÚTJA. (Love's Pilgrimage.) Nőmunkás, 1924, I. évf. 5. sz. — 1924. december végéig.

1/c

**Regényrészletek, drámarészletek és egyéb Upton Sinclair
írások megjelenése magyar nyelvű folyóiratokban,
újságokban és könyvekben**

- GENIUSZ. Független Újság, 1938. V. évf. 32. sz. 2. (Részlet Upton Sinclair Önéletrajzából.)
- JIMMIE HIGGINS. Kassai Munkás, 1920. XI. évf. 38. sz. 1. (Részlet Upton Sinclair regényéből.)
- A JÜDÁSPÉNZ. Új Könyv, 1921. 4. sz. 45—48. (Tanulmány az amerikai hírközlésről, a megvesztegethető sajtóról.)
- KULTÚRA ÉS SZOCIALIZMUS. Munkáskórus, 1933. I. évf. 2. sz. 27—29. (Tanulmány.)
- A MI POLGÁRI IRODALMUNK. Az el nem képzelt Amerika. Európa, Bp., 1974. 347—358. (Esszé.)
- MI TÖRTÉNIK? Új Szó, 1932. II. évf. 4. sz. 1—3. (Tanulmány a kapitalista gazdasági krízisről.)
- A MŰVÉSZETRŐL. Forrás, 1929. I. évf. 1. sz. 20—21. (Tanulmány.)
- UTÓSZÓ. Upton Sinclair: 100%. Nova, Bp., 1944. 273—280. Upton Sinclair: 100%. Európa, Bp., 1964. 256—266.

1/d

Upton Sinclair művei a Magyar Rádióban

- KUTATÓ SÁMUEL. (Samuel the Seeker.) Színmű 3 felvonásban. Upton Sinclair regénye alapján írta Bihari Klára. Magyar Rádió, 1947. február 28. Budapesti Színházak Műsora, 2. (1948.) 2.
- MANÓ-MOBIL. (The Gnomobile.) Upton Sinclair meseregényének rádióváltozata. Fordította: Tandori Dezső. Zenéjét szerezte: Hidas Frigyes. Rádióra alkalmazta és rendezte: Vadász Ilona. 1976. július 2. Kossuth Rádió, 14.09. I. rész. 1976. július 6. Kossuth Rádió, 14.15 II. rész. 1976. július 7. Kossuth Rádió, 15.10 III. rész. Rádió- és Televízióújság, 1976. XXI. évf. július 2. 18; július 6. 12; július 7. 14.

1/e

Upton Sinclair művei magyarországi színpadokon

- JIMMIE HIGGINS. Színmű 3 felvonásban. Upton Sinclair regényét dramatizálta Mácza János. A kassai Proletkult színjátszó csoportjának előadásában kétszer került bemutatásra Kassán: 1923. márc. 29-én az 1848-, 1871-, 1919-es

forradalmak emlékünnepején, és 1926. szept. 4-én, a XII. Nemzetközi Ifjúmunkásnap alkalmából.
ÉNEKLŐ AKASZTÓFAMADARAK. A „Madzsar estéken” mutatták be a Zeneakadémián Palasovszky Ödön rendezésében 1928-ban.

1/f

Upton Sinclair regényéből készült film

KUTATÓ SÁMUEL. 1919. Rendezte: Garas Márton.

2. Upton Sinclair irodalom Magyarországon

(Másodlagos források)

2/a

Tanulmányok, esszék, tudományos értékű cikkek Upton Sinclairről

- ADY ENDRE: Upton Sinclair metódusa (1907). Ady Endre: Az irodalomról. *Magvető Könyvkiadó*, Bp., 1961. 199—200.
- AMBRUS ZOLTÁN: Upton Sinclair. *Nyugat*, 1911. II. 485—489. Ugyanez a tanulmány megtalálható: Ambrus Zoltán: Költők és szerzők. *Athenaeum*, Bp., (?) 133—141.
- ANISZIMOV: A „Réz-zseton” jegyében. *Irodalmi Szemle*, 1948. II. évf. 12. sz. 5—9.
- BAROSS KÁROLYNÉ: Előszó. Sinclair, Upton: A posvány. *Pátria*, Bp., 1907. 3—4.
- BIZÁM LENKE: Upton Sinclair nyolcvan éves. *Népszava*, 1958. 86. évf. 222. sz. 4.
- BOTKA FERENC: Munkásirodalom—szocialista irodalom. *Irodalmi és nyelvi közlemények*, 1970. I. sz. 52—69.
- BRAUN RÓBERT: Az amerikai sajtó korrupszája. *Századunk*, 1929. IV. évf. 4. köt. 398—399.
- BRAUN RÓBERT: Boston és Upton Sinclair. *Nyugat*, 1929. I. 276—280.
- BRAUN SOMA: A fordító előszava. Sinclair, Upton: A mocsár. *Nova*, Bp., 1943. 3—5.
- (b—y.): Meghalt Upton Sinclair. *Magyar Nemzet*, 1968. XXIV. évf. 278. sz. 4.
- DREISER, THEODORE: Upton Sinclairnek (1935.) Dreiser: Író lettem Amerikában. *Gondolat*, Bp., 1966. 288—289.
- (d. s.): A nő a forradalmi mozgalomban. (Upton Sinclair német népszerűsítójéről.) *Korunk*, 1929. IV. évf. 1. sz. 133—135.
- ERDŐDY JÁNOS: Író és propagandista. *Népszava*, 1941. 69. évf. 123. sz. 12.
- (F.) (Fábry Zoltán): Upton Sinclair. *Munkás*, 1928. XIX. évf. 216. sz. 4.
- FÁBRY ZOLTÁN: Forma és valóság. *Korunk*, 1937. 12. évf. 5. sz. 468—470. Ugyanez a tanulmány megtalálható: Fábry Zoltán: Valóságirodalom. *Tatran Könyvkiadó*, Bratislava, 1967. 41—44.

- FÁBRY ZOLTÁN: Sacco és Vanzetti igazsága (1929.) Fábry Zoltán: Valóság-irodalom. *Tatran Könyvkiadó*, Bratislava, 1967. 37—40.
- (F. E.): A mai amerikai próza. *Korunk*, 1931. 6. évf. 7—8. sz. 575—577.
- GERGELY SÁNDOR: Egy irodalmi vita margójára. *Szocializmus*, 1925. XV. évf. 12. sz. 482—484.
- GOLD, MICHAEL: Gondolatok amerikai írókról. *Világirodalmi Tájékoztató*, 1953. II. évf. 8. sz. 151—155.
- HEGEDŰS GÉZA: Upton Sinclair. Kardos L.—Sükösd M. (szerk.): Az amerikai irodalom a huszadik században. *Gondolat*, Bp., 1962. 69—87. Ugyanez a tanulmány megtalálható: Hegedűs Géza: A kentaur és az angyal. *Szépirodalmi Könyvkiadó*, Bp., 1968. 516—536.
- HEGEDŰS GÉZA: Upton Sinclair halálhírére. *Nagyvilág*, 1969/1. 157—159.
- HIDVÉGI JENŐ GYULA: Amerika csodák nélkül... (A Jenki irodalom a Tamás bátya kunyhójától Babbittig.) *Új Élet*, 1944. január. 12—18.
- (K.): Upton Sinclair az irodalmi fenegyerek. *Pesti Hírlap*, 1928. L. évf. 221. sz. 6.
- S. KOVÁCS IMRE: Upton Sinclair munkaterve. *Korunk*, 1935. 10. évf. I. sz. 52—53.
- KRETZOI MIKLÓSNÉ: A marxista kritika fejlődése az Egyesült Államokban (1900—1940.) Kézirat, 1976.
- K. s.: Upton Sinclair harca a bostoni erkölcsvédelmi cenzúrával. *Korunk*, 1927. II. évf. 11. sz. 721—722.
- LAKATOS IMRE: Újságírás. Az amerikai sajtó. *Erdélyi Helikon*, 1932. V. évf. 6. sz. 399—406.
- LENIN: „Az angol pacifizmus és az elmélettől való idegenkedés” (1915). Lenin: Az irodalomról. *Szikra*, Bp., 1949. 147—149.
- LUKÁCS GYÖRGY: Szabad vagy irányított művészet? *Fórum*, 1947. II. évf. 4. sz. 250—268.
- LUTTER TIBOR: Upton Sinclair. Sinclair, Upton: A szerelem tövises útja. *Táncsics Könyvkiadó*, Bp., 1960. 6—17.
- MENDELSSON, M.: A mai amerikai irodalom. Antifasiszta téma — európai talajon. *Athenaeum*, Bp., (1949.) 24—30.
- MÉNESI KÁROLY: Amerika regényirodalma tükrében III. Jack London és Upton Sinclair. *Vasárnap*, 1928. XI. évf. 22. sz. 443—444.
- NIKOLAEV, V.: Két tábor a mai amerikai irodalomban. (Bp., 1951? Házi soksz., 3 oldal)
- NYIGRI IMRE: A szocialista világnézet és az irodalom céljai. *Literatura*, 1931. VI. évf. 5. sz. 180—182.
- ORSZÁGH LÁSZLÓ: Az amerikai irodalom története. *Gondolat*, Bp., 1967. 261—263.
- (r) (ajk András): A világirodalom gyásza. *Népszava*, 1968. 96. évf. 278. sz. 2.
- REMÉNYI JÓZSEF: Amerikai írók — amerikai mivolta. *Erdélyi Helikon*, 1929. II. évf. 9. sz. 719—721.
- REMÉNYI JÓZSEF: Mai amerikai regények. *Literatura*, 1932. VII. évf. 12. sz. 777—779.
- REMÉNYI JÓZSEF: A modern amerikai széppróza. *Nyugat*, 1935. I. 113—120.
- REMÉNYI JÓZSEF: Upton Sinclair (1927). Reményi József: Amerikai írók. *Franklin-Társulat*, Bp., 1938. 111—122.
- ROSENFELD, FRITZ: Upton Sinclair, a proletariátus egyik legbátrabb harcosa. *Munkáskórus*, 1933. I. évf. 2. sz. 29—30.

- SINCLAIR, UPTON: Kultúra és szocializmus. *Munkáskórus*, 1933. I. évf. 2. sz. 27—29.
- SINCLAIR, UPTON: A mi polgári irodalmunk. Az el nem képzelt Amerika. Válogatta, utószót és jegyz. írta Országh László. *Európa*, Bp., 1974. 347—358.
- SINCLAIR, UPTON: Mi történik? *Új Szó*, 1932, II. évf. 4. sz. 1—3.
- SINCLAIR, UPTON: A művészetéről. *Forrás*, 1929. I. évf. I. sz. 20—21.
- SINCLAIR, UPTON: Sacco és Vanzetti hív bennünket, váltsuk valóra ígéretünket. *Munkás*, 1929. XX. évf. 144. sz. 4.
- SINCLAIR, UPTON: Utószó. Upton Sinclair: 100%. *Nova*, Bp., 1944. 273—280.
- Upton Sinclair: 100%. *Európa Könyvkiadó*, Bp., 1964. 256—266.
- SOS ENDRE: Upton Sinclair. *Együtt*, 1928. II. évf. 2. sz. 36—37.
- SÜKÖSD MIHÁLY: Személyiségminták a modern regényben. *Valóság*, 1969. XII. évf. 11. sz. 35—48.
- SZANTÓ GYÖRGY: Upton Sinclair. *Erdélyi Helikon*, 1929. II. évf. 4. sz. 249—255. Ugyanez a tanulmány megtalálható: *Új Szó*, 1929. 4—5. sz. 6—8.
- SZEKSZÁRDI LÁSZLÓ: Aki a szennyet fölkaavarta. *Szocializmus*, 1935. XXV. évf. 1. sz. 38—40.
- SZERB ANTAL: Amerikai regényírók. Szerb Antal: Hétköznapiak és csodák. *Révai Kiadás*, Bp., 1935. 148—181.
- Sz. J.: Upton Sinclair: „Az írók mindig arról írjanak ami fontos és olyan jól, ahogy tudnak!” *Irodalmi Szemle*, 1947. I. évf. 12. sz. 15—16.
- TÁBORI PÁL: Amerika lelkiismerete. *Literatura*, 1932. VII. évf. 9. sz. 645—647.
- TÁBORI PÁL: Hogyan lettem filmvállalkozó? (A Fény számára írta Upton Sinclair.) *A Fény*, 1933. II. évf. 36. sz. 12—13.
- TÁBORI PÁL: Sinclair megvéd egy kapitalistát. *Literatura*, 1933. VIII. évf. 4. sz. 141.
- TÁBORI PÁL: Tits-bits 1937. *Literatura*, 1937. XII. évf. 4. sz. 136—137.
- UNGVÁRI TAMÁS: Upton Sinclair fejfájára. *Élet és Irodalom*, 1968. XII. évf. 48. sz. 4.
- VADON LEHEL: Upton Sinclair kritikai fogadtatása a Népszavában. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis*, XIV. 1978. 299—313.
- VADON LEHEL: Upton Sinclair fogadtatása Magyarországon. Bölcsészdoktori értekezés. *Kézirat*. Kossuth Lajos Tudományegyetem. 1978. 395.
- VADON LEHEL: Upton Sinclair esztétikája a magyar irodalmi kritikában. *Hevesi Szemle*, 1979. VII. évf. 1. sz. 65—68.
- VADON LEHEL: Upton Sinclair világnézete a magyarországi kritika tükrében. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis*, XV. 1979. 245—252.
- VADON LEHEL: Magyar vonatkozások Upton Sinclairnél. *Filológiai Közlöny*, 1980. XXVI. évf. 1. sz. 103—105.
- VADON LEHEL: Hungarian Attitudes Toward Upton Sinclair. *Gulliver. German—English Yearbook* 9., NSZK, Berlin-West, 1981. 199—208.
- VADON LEHEL: Upton Sinclair in Hungarian. *Angol—Amerikai Filológiai Módszertani Ülésszak* 1980., Pécs, 1981. 103—112.
- VADON LEHEL: Upton Sinclair's Books in Hungarian Translation. *Angol—Amerikai Filológiai—Módszertani Ülésszak* 1980., Pécs, 1981. 113—117.
- VADON LEHEL: Egy regény, amely a szennyet felkaavarta. Upton Sinclair: A mocsár című regénye 75 éves. *Hevesi Szemle*, 1982. X. évf. 4. sz.
- VADON LEHEL: The Reception of Upton Sinclair in Hungary. *Hungarian Studies in English*, 1982.

- VADON LEHEL: Bibliography of Hungarian Writings on Upton Sinclair, 1900—1980. (Selected.) *Hungarian Studies in English*, 1982.
- VAJDA SÁNDOR: Osztály és irodalom. 100⁰/₀. 1928. 4. sz. 180—181.
- VAJDA SÁNDOR: Az ötvenéves Upton Sinclair. 100⁰/₀. 1928. 2. sz. 71—73.
- VÁSÁRHELYI MIKLÓS: Upton Sinclair, Sinclair Upton: 100⁰/₀. *Európa*, Bp., 1964. 267—270.
- V. N. K. (V. Nagy Kornél): Upton Sinclair. Sinclair, Upton: Az ács fiának hívnak. *Nova*, Bp., 1946. 3—8.
- ISM. (= ismeretlen szerző): Az általános választójog hatásai az Egyesült Államokban. — Körkérdés. Upton Sinclair válasza. *Huszedik Század*, 1911. XII. évf. 24. köt. 8—9. sz. 105—122.
- ISM.: Amerika új irodalmi forradalma. (A selfmademan-irodalom — Pesszimizmus és satíra. Az új amerikai regény a zsuñnalizmusból indult ki.) *Literatúra*, 1927. II. évf. 12. sz. 413—417.
- ISM.: Amerika Zolája: Upton Sinclair. *Népszava*, 1930. LVIII. évf. 90. sz. „Figyelő” irodalmi melléklet, 5.
- ISM.: Sz. M. Ejzenstej levele Upton Sinclairhez az Egy évezred Mexikóban forgatásáról. Zalán Vince (szerk.): Ejzenstejn a művészet forradalmára. *Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum*, Bp., 1973. 115—119.
- ISM.: Előszó. Sinclair, Upton: Letűnt világ. *Stádium ny.*, Bp., 1943. 3—4.
- ISM.: Jack London. *Népszava*, 1926. LIV. évf. 1. sz. 4.
- ISM.: Mi lesz Európával? — A világ írói Európa jövőjéről — Upton Sinclair válasza. *Tűz*, 1922. II. évf. 18—23. sz. 1—4.
- ISM.: Mi a proletárművészet? (Upton Sinclair vitazáró cikke.) *Népszava*, 1929. LVII. évf. 262. sz. „Figyelő” irodalmi melléklete, 2.
- ISM.: A modern amerikai regény. *Népszava*, 1930. LVIII. évf. 208. sz. „Figyelő” irodalmi melléklet, 6.
- ISM.: J. V. Sztálin és Upton Sinclair táviratváltása. Zalán Vince: Ejzenstejn a művészet forradalmára. *Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum*, Bp., 1973. 264—268.
- ISM.: Újabb külföldi vélemények gróf Andrássy javaslatáról. (Upton Sinclair véleménye.) *Huszedik Század*, 1909. XIX. köt. X. évf. 1. sz. 90—96.
- ISM.: Upton Sinclair. *Nőmunkás*, 1924. I. évf. 5. sz. 7.
- ISM.: (Upton Sinclair.) Sinclair, Upton: Az özönvíz után. *Népszava*, Bp. (1928.) (174—176.) (A regény a 173. oldalon ér véget, utána számozatlan oldalon háromoldalas tanulmány.)
- ISM.: (Upton Sinclair.) Az Egyesült Államok története. *Gondolat*, Bp., 1964. I. 289—390; II. 312—314, 328—329.
- ISM.: Upton Sinclair: Beszélgetés az íróval. — „Az elítélt”. *Népszava*, 1913. XLI. évf. 39. sz. 12.
- ISM.: Upton Sinclair gondjai. *Literatúra*, 1937. XII. évf. 3. sz. 124.
- ISM.: Upton Sinclair — halálgyárosok szolgálatában. *Népszava*, 1949. 77. évf. 112. sz. 6.
- ISM.: Upton Sinclair hatvanéves. *Népszava*, 1938. 66. évf. 216. sz. 6.
- ISM.: Upton Sinclair H. G. Wellsről és G. B. Shawról. *Népszava*, 1938. 66. évf. 265. sz. 8.
- ISM.: Upton Sinclair levele. *Népszava*, 1930. LVIII. évf. 112. sz. „Figyelő” irodalmi melléklet, 5.
- ISM.: Upton Sinclair ötvenéves. *Népszava*, 1928. LVI. évf. 213. sz. 7.

- ISM.: Upton Sinclair, a tiszteletbeli nyilas. *Népszava*, 1941. 69. évf. 11. sz. 5.
 ISM.: Upton Sinclair vallomásai. *Híd*, (Szabadka), 1963. XXVII. évf. 2. sz. 254.
 ISM.: Van-e befolyása az írónak a társadalomra? *Magyar Nemzet*, 1978. október 6. 3.
 ISM.: Világsszemle (Upton Sinclair kaliforniai elnökjelöltségéről.) *Korunk Szava*, 1934. IV. évf. 21. sz. 439.

2/b

Könyvismertetések Upton Sinclair műveiről

- ANTAL LÁSZLÓ: Upton Sinclair: A szerelem tövises útja. *A Könyvtáros*, 1959. X. évf. 2. sz. 151.
 ANTAL LÁSZLÓ: Upton Sinclair: A szerelem tövises útja. *Könyvbarát*, 1959. IX. évf. 2. sz. 87.
 a. v.: Upton Sinclair: Hundert Prozent. *A Jövő Társadalma*, 1926. 10. sz. 26—27.
 (b. m.): Upton Sinclair: Az özönvíz után. *Könyvek Világa*, 1928. III. évf. 1. sz. 3.
 H. BOROS VILMA: Upton Sinclair: Tág a kapu. *Vigila*, 1948. XIII. évf. 2. sz. 126—127.
 BÖZÖDI GYÖRGY: Upton Sinclair irodalomtörténete. *Erdélyi Helikon*, 1937. X. évf. 8. sz. 632—633.
 BRAUN SOMA: Upton Sinclair: Az ács fiának hívnak. *Népszava*, 1926. LIV. évf. 7. sz. 8—9.
 C. M.: Upton Sinclair: Der Rekrut. *A Jövő Társadalma*, 1926. 10. sz. 25.
 C. M.: Upton Sinclair: Nach der Sintflut. (Upton Sinclair Özönvíz után c. regényének könyvismertetése.) *A Jövő Társadalma*, 1926. 10. sz. 27—28.
 (—di): Upton Sinclair: Alkohol. *Népszava*, 1934. LXII. évf. 51. sz. 19.
 FÁBRY ZOLTÁN: Upton Sinclair: Petróleum. *Korunk*, 1928. III. évf. 2. sz. 149—151. A tanulmány bővítvé megjelent: Fábry Zoltán: Valóságirodalom. *Tatran Könyvkiadó*, Bratislava, 1967. 32—38.
 FAY ÁRPÁD: Upton Sinclair: Singende Galgenvögel. 100%. 1928. I. sz. 45.
 fl.: Mit olvassunk? (A Lanny Budd-sorozat ismertetése.) *Életünk*, 1948. március 14. 4.
 GEREBLYÉS LÁSZLÓ: Upton Sinclair: Petróleum. 100%, 1928. 2. sz. 93—94.
 GEREBLYÉS LÁSZLÓ: Upton Sinclair: 100%. 100%, 1927. 5. sz. 168.
 GRÓ LAJOS: Upton Sinclair: A pénz ír. *Szocializmus*, 1931. XXI. évf. 3. sz. 96—98.
 HAMVAS BÉLA: Aranyborjóművészet. (Upton Sinclair irodalomtörténetének könyvismertetése.) *Napkelet*, 1932. XVIII. köt. 6. sz. 435—437.
 JUSTUS PÁL: Upton Sinclair: Petróleum. *Együtt*, 1928. II. évf. 7. sz. 31—32.
 KÁZMÉR ERNŐ: Upton Sinclair: Parázna pénz. *Vörös Lobogó*, 1919. I. évf. 10. sz. 14—15.
 KEMÉNYFFI MARGIT: Alice Amerikában. (Upton Sinclair Manó-mobil c. művének könyvismertetése.) *Élet és Irodalom*, 1973. XVII. évf. 31. sz. 10.
 k. i.: Upton Sinclair: A sárkány fogai. *Fáklya*, 1947. II. évf. 4. sz. 4.
 (kj.): Upton Sinclair: A nagy parádé. Az amerikai nevelési rendszer tanulmányozása. *Együtt*, 1928. II. évf. 6. sz. 29.
 (kj.): Upton Sinclair: A rekruta. Az amerikai nevelési rendszer tanulmányozása. *Együtt*, 1928. II. évf. 6. sz. 29—30.

- K. L.: Upton Sinclair: Präsident der USA. 100⁰%, 1927. 3. sz. 95.
- (ky.): Upton Sinclair: Kutató Sámuel. *Népszava*, 1920. XLVIII. évf. 34. sz. 5.
- l. a.: Amerika lelke. Upton Sinclair: Petróleum. *A Jövő Társadalma*, 1928. január 31.
- MAJOROS ISTVÁN: Upton Sinclair: The Brass Check. *Századunk*, 1929. IV. évf. 4. köt. 397—398.
- NÁDASS JÓZSEF: Mese a művészet szabadságáról. (Upton Sinclair Irodalomtörténetének könyvismertetése.) *Korunk*, 1928. III. évf. 7—8. sz. 577—579.
- NÁDASS JÓZSEF: Propaganda és művészet. (Upton Sinclair: Die Goldene Kette c. művének könyvismertetése.) *Szocializmus*, 1928. XVIII. évf. 7. sz. 279—280.
- NÁDASS JÓZSEF: Upton Sinclair: Boston. *Századunk*, 1930. V. évf. 5. köt. 108.
- NÁDASS JÓZSEF: Upton Sinclair új szocialista regénye a „Petróleum”. *Szocializmus*, 1928. XVIII. évf. 3. sz. 117—118.
- NAGY LAJOS: Upton Sinclair: Az elítélt. *Nyugat*, 1913. II. 134—135.
- NAGY LAJOS: Upton Sinclair Irodalomtörténete. *Nyugat*, 1937. II. 143—145.
- N. J. (Nádass József): Sacco és Vanzetti regénye. (Upton Sinclair Boston c. regényének könyvismertetése.) *Szocializmus*, 1929. XIX. évf. 10. sz. 323—324.
- B. PALOTAI BORIS: Három könyv a szerelemről. (egyik Upton Sinclair: A szerelem zarándokútja c. művének könyvismertetése.) *Korunk*, 1931. 6. évf. 3. sz. 225—226.
- (p. b.): Tág a kapu. *Népszava*, 1947. 75. évf. 274. sz. 8.
- (—r): Upton Sinclair irodalomtörténete. *Független Újság*, 1937. IV. évf. 22. sz. 4.
- ROBOTOS IMRE: Upton Sinclair: Önéletrajza. *Korunk*, 1939. 14. évf. 4. sz. 370—371.
- SCHÖNSTEIN SÁNDOR: Upton Sinclair: Mammonart. 100⁰%, 1927. 10. sz. 348—350.
- (Sós): Upton Sinclair: Az elnök ügye. *Népszava*, 1948. 76. évf. 17. sz. 4.
- SZENDE ISTVÁN: Upton Sinclair: Boston. *Új Szó*, 1929. 2. sz. 22.
- TAMÁS ISTVÁN: Upton Sinclair: Petróleum. *Munka*, 1928. 3. sz. 94—95.
- T. E.: Upton Sinclair: Der Wechsler. (Upton Sinclair: A mindenható pénz c. regényének könyvismertetése.) *A Jövő Társadalma*, 1926. 10. sz. 26.
- TOTH LAJOS: Upton Sinclair: 100⁰%. *Együtt*, 1928. III. évf. 2. sz. 38—39.
- (u.): Upton Sinclair Irodalomtörténete. *Korunk*, 1937. 12. évf. 7—8. sz. 693—695.
- VADON LEHEL: Upton Sinclair és az Olaj! *Népújság*, 1979. XXX. évf. 235. sz. 8.
- VALKAI LAJOS: Upton Sinclair: Boston. *Forrás*, 1930. II. évf. 2. sz. 21—22.
- CS. VARGA ISTVÁN: Upton Sinclair: 100⁰%. *Népújság*, 1978. XXIX. évf. 208. sz. 4.
- WAGNER GYÖRGY: Upton Sinclair: Mammonart. 1928, 1928. I. évf. 1. sz. 19—20.
- (x): Upton Sinclair: Rabszolgaság. *Magyar Hírlap*, (Kassa), 1923. 109. sz. 2.
- xkz.: Upton Sinclair: 100⁰%. *Könyvek Világa*, 1928. III. évf. 1. sz. 8.
- z—a.: Upton Sinclair: Az ács fiának hívnak... *Szocializmus*, 1926. XVI. évf. 1. sz. 47—49.
- y.: Sinclair új műve: Az ipari köztársaság. (Upton Sinclair: The Industrial Republic.) *Szocializmus*, 1907. I. évf. 21. sz. 668—669.
- ISM. (= ismeretlen szerző): Az amerikai plutokrácia. (Upton Sinclair The Metropolis c. regényének könyvismertetése.) *Korunk*, 1926. I. évf. 2. sz. 147—150.

- ISM.: Látogatás a budapesti könyvkiadó piacon. (Upton Sinclair önéletrajza c. művének könyvismertetése.) *Független Újság*, 1938. V. évf. 32. sz. 13.
- ISM.: Legenda arról az emberről, akinek minden sikerült. (Upton Sinclair Hajsza a pénz után c. regényének könyvismertetése.) *Népszava*, 1930. LVIII. évf. 134. sz. „Figyelő” irodalmi melléklet, 3.
- ISM.: Mi a művészet? Upton Sinclair: Die Goldene Kette. (Upton Sinclair Irodalomtörténetének könyvismertetése.) *A Jövő Társadalma*, 1928. január, 28—29.
- ISM.: Mit olvassunk? (Upton Sinclair: Az iparbáró c. regényének könyvismertetése.) *Munkás*, 1924. XV. évf. 85. sz. 6.
- ISM.: A pénz művészete. (Upton Sinclair Irodalomtörténetének könyvismertetése.) *Könyvszemle*, 1937. I. évf. 1. sz. 13.
- ISM.: Új regényünk. (Upton Sinclair: Hajrá, Jed! c. regényének könyvismertetése.) *Népszava*, 1931. LIX. évf. 110. sz. 16.
- ISM.: Upton Sinclair: Az ács fiának hívnak. *Literatura*, 1926. I. évf. 2. sz. 24.
- ISM.: Upton Sinclair: Az ács fiának hívnak. *Irodalmi Értesítő*, 1926. II. évf. 6. sz. 5.
- ISM.: Upton Sinclair: Alkohol. *Literatura*, 1933. VIII. évf. 12. sz. 442.
- ISM.: Upton Sinclair: Az elítélt. *Kassai Munkás*, 1913. VIII. évf. 28. sz. 7.
- ISM.: Upton Sinclair: Das Geld schreibt. *Népszava*, 1930. LVIII. évf. 261. sz. „Figyelő” irodalmi melléklet, 7.
- ISM.: Upton Sinclair: Hajsza a pénz után. *Láthatár*, 1933. I. évf. 1. sz. 38—39.
- ISM.: Upton Sinclair: Hajsza a pénz után. *Literatura*, 1933. VIII. évf. 9. sz. 330.
- ISM.: Upton Sinclair: Hajsza a pénz után. *A Fény*, 1933. II. évf. 38. sz. 19.
- ISM.: Upton Sinclair: Jimmie Higgins. *Kassai Munkás*, 1920. XI. évf. 97. sz. 2.
- ISM.: Upton Sinclair: Jimmie Higgins. *Kassai Munkás*, 1921. XII. évf. 194. sz. 2.
- ISM.: Upton Sinclair: Kutató Sámuel. *Kassai Munkás*, 1921. XII. évf. 44. sz. 1.
- ISM.: Upton Sinclair: Manó-mobil. *Érdekes Könyvújdonságok*, 1973. 7—8. sz. 9.
- ISM.: Upton Sinclair: Manó-mobil. *Új Könyvek*, 1973. 17. sz. 42.
- ISM.: Upton Sinclair: A mocsár. *A Hír*, 1934. IV. évf. 23—24. sz. 10.
- ISM.: Upton Sinclair: A mocsár. *Literatura*, 1935. X. évf. 1. sz. 15.
- ISM.: Upton Sinclair: Az özönvíz után. *Literatura*, 1928. III. évf. 1. sz. 25.
- ISM.: Upton Sinclair: Petróleum. *Literatura*, 1928. III. évf. 12. sz. 438.
- ISM.: Upton Sinclair: Római látomás. *Literatura*, 1934. IX. évf. 1. sz. 60.
- ISM.: Upton Sinclair: Roman Holiday. *Népszava*, 1931. LIX. évf. 37. sz. „Figyelő” irodalmi melléklet, 6.
- ISM.: Upton Sinclair: „So macht man Dollars”. (Upton Sinclair a Hajsza a pénz után c. regényének könyvismertetése.) *Népszava*, 1931. LIX. évf. 118. sz. „Figyelő” irodalmi melléklet, 7.
- ISM.: Upton Sinclair: 100%. *Literatura*, 1928. III. évf. 1. sz. 25.
- ISM.: Upton Sinclair: 100%. *Új Könyvek*, 1965. 1. sz. 40.
- ISM.: Upton Sinclair: A szerelem tövises útja. *Világirodalmi Tájékoztató*, 1969. április, 16.
- ISM.: Upton Sinclair: The Jungle. *Világirodalmi Tájékoztató*, 1972. április, 6.
- ISM.: Upton Sinclair: The Jungle. *Világirodalmi Tájékoztató*, 1972. június, 5.
- ISM.: Upton Sinclair új regénye. (Upton Sinclair Letűnt világ c. regényének könyvismertetése.) *Népszava*, 1942. 70. évf. 293. sz. 6.

Rövidebb hírek, közlemények Upton Sinclairről és műveiről

- ANTAL GÁBOR: A fehérbőrű kísértet és társai. *Könyvbarát*, 1950. I. évf. 1. sz. 11.
- Á. P. (Ábel Péter): A világirodalom két nagy halottja. (Upton Sinclair, Arnold Zweig.) *Magyar Hírlap*, 1968. I. évf. 126. sz. 9.
- BENEDEK MARCELL: Amerikai irodalom. Benedek Marcell: Világirodalom a XX. században III. *Minerva*, Bp., 1969. 55—66.
- BENEDEK MARCELL: „Elkötelezett” regény. Benedek Marcell: Kis könyv a regényről. *Gondolat*, Bp., 1965. 98—103. Ugyanez a tanulmány megtalálható: Benedek Marcell: Irodalmi hármass könyv. *Gondolat*, Bp., 1966. 309—312.
- (g—l) (Gró Lajos): Helyreigazítás. (Jack London és Upton Sinclair szembeállítása.) *Munka*, 1929. 5. sz. 160.
- (g—l) (Gró Lajos): Helyreigazítás. Jack London és Upton Sinclair szembeállítása.) *Munka*, 1929. 7. sz. 222—223.
- HEGEDÜS GÉZA: Akit vörös grófnak neveztek. *Móra Könyvkiadó*, Bp., 1967. 120—121.
- KÖRÖSPATAKI KISS SÁNDOR: Aki szeretett darázsfészekbe nyúlni... *Új Tükör*, 1978. XV. évf. 38. sz. 9.
- LIGETI ERNŐ: Az irodalom társadalmi funkciója. *Erdélyi Helikon*, 1932. V. évf. 3. sz. 166—172.
- MAGLÓDI MAGDA: Olvasótanácsokat az üzemi könyvtárakba! *Népszava*, 1949. 77. évf. 210. sz. 4.
- MÁRIÁSSY JUDIT: Sinclair-tizennégyért. *Élet és Irodalom*, 1978. XXII. évf. 38. sz. 9.
- PAÁL FERENC: Aranyláz és petróleummámor. *Együtt*, 1928. II. évf. 7. sz. 18—20.
- PÜNKÖSTI ANDOR: Leépített irodalom. *Erdélyi Helikon*, 1931. IV. évf. 9. sz. 667—677.
- RIES ISTVÁN: Amerika igazi arcáról. *Népszava*, 1949. 77. évf. II. sz. 5.
- SINCLAIR, UPTON: Előszó. Sinclair, Upton: Az ipar-báró. *Pátria*, Bp., 1908. (1.)
- SINCLAIR, UPTON: Az író megjegyzése. Sinclair, Upton: Az elnök ügynöke. *Nova-Lincons Prager*, Budapest—London, 1944. I. köt. 6.
- SINCLAIR, UPTON: A szerző megjegyzése. Sinclair, Upton: Megnyerhetitek a világot. *Nova*, Bp., 1949. 1. köt. első oldal előtti számozatlan oldalon.
- SZERB ANTAL: A világirodalom története. (1941.) *Magvető*, Bp., 1962. 942.
- ISM. (= ismeretlen szerző): Akik a galériából kimaradtak. *Népszava*, 1946. 74. évf. 152. sz. 4.
- ISM.: Az amerikai húströszt botránya. *Népszava*, 1906. XXXIV. évf. 140. sz. 4.
- ISM.: Az amerikai írók is tiltakoznak. *Híd*, 1938. 3—4. sz. 2.
- ISM.: Az egész világ tiltakozik Saccó és Vanzetti kivégzése ellen. *Népszava*, 1927. LV. évf. 178. sz. 5.
- ISM.: Egyesült Államok. (A húströsztök botránya.) *Népszava*, 1906. XXXIV. évf. 131. sz. 6—7.
- ISM.: Egyesült Államok. (Upton Sinclair jelöltsége.) *Népszava*, 1906. XXXIV. évf. 259. sz. 6.
- ISM.: Európa újjászületése. (Upton Sinclair válaszai kérdésekre.) *Genius*, 1924. június, 8—10.

- ISM.: Harry Sinclair Lewis. *Népszava*, 1930. LVIII. évf. 261. sz. „Figyelő” irodalmi melléklet, 2.
- ISM.: Hírek. (Hírközlés Upton Sinclair 100% c. regényének folytatásokban való közléséről.) *Munkás*, 1924. XV. évf. 47. sz. 2.
- ISM.: A húströsz botránya. *Népszava*, 1906. XXXIV. évf. 136. sz. 8.
- ISM.: A hús-trösztek panamája. *Népszava*, 1906. XXXIV. évf. 134. sz. 8.
- ISM.: Jack London a munkásmozgalomban. 100%, 1928. 6. sz. 275—280.
- ISM.: A jövő évben lesz az új választás, de Rooseveltt ellenfelei máris akcióba léptek. *Független Újság*, 1933. II. évf. 6. sz. 1.
- ISM.: Jövő héten kezdjük a regényt! (Hírközlés Upton Sinclair A szerelem zarándokútja c. regényének folytatásokban való közléséről.) *Nőmunkás*, 1924. I. évf. 4. sz. 3.
- ISM.: Meghalt Upton Sinclair. *Népszabadság*, 1968. XXVI. évf. 276. sz. 7.
- ISM.: Megjelent Upton Sinclair irodalomtörténete. *Népszava*, 1937. 65. évf. 67. sz. 4.
- ISM.: Sajtópör egy regény miatt. *Népszava*, 1908. XXXVI. évf. 221. sz. 3.
- ISM.: Új regényünk. (Upton Sinclair: Kutató Sámuel.) *Népszava*, 1913. XLI. évf. 122. sz. 8.
- ISM.: Új regényünk. (Hírközlés Upton Sinclair Milliárdosok világa — Metropolis — című regényének folytatásokban való közléséről.) *Pesti Hírlap*, 1919. XLI. évf. 74. sz. 6.
- ISM.: Új regényünk. (Upton Sinclair: Petróleum.) *Népszava*, 1928. LVI. évf. 18. sz. 13.
- ISM.: Upton Sinclair és a szovjetkormány. *Vörös Lobogó*, 1919. I. évf. 2. sz. 6.
- ISM.: Upton Sinclair az észak-amerikai alkoholtilalomról. *Népszava*, 1925. LIII. évf. 186. sz. 12.
- ISM.: Upton Sinclair írja. *A fény*, 1933. II. évf. 37. sz. 21.
- ISM.: Upton Sinclair írja *Brassói Lapok*, 1940. XLVI. évf. 151. sz. 12.
- ISM.: Válaszolnak a munkáskönyvtárosok. *Népszava*, 1943. 71. évf. 281. sz. 16.

3. Függelék: Upton Sinclairre vonatkozó legfontosabb angol nyelvű szakirodalom

3/a

Bibliográfiák

- ALLATT, EDWARD: A Classified Checklist of a Collection of Upton Sinclair Material in England, Holograph, March 1963. 36 pp. (Gondosan összeállított, kitűnő bibliográfia.)
- BANTZ, ELIZABETH: „Upton Sinclair: Book Reviews and Criticism Published in German and French Periodicals and Newspapers”, Bulletin of Bibliography, XVIII (January/April 1946), 204—206.
- BIELLA, ARNOLD: Upton Sinclair: Crusader. Dissertation, Stanford University, 1954. Bibliography pp. 297—333. (Nem teljes, de jól hasznosítható bibliográfia.)
- EVANS, I. O.: Upton Sinclair: A Bibliography. Typescript, 1960. 36. pp. (Másolata a Lilly Library-ban található.)

- GAER, JOSEPH ED.: Upton Sinclair: Bibliography and Biographical Data. California Literary Research Project, Mimeograph, 1935. 55 pp.
- GOTTESMAN, RONALD: A Catalogue of Books, Manuscripts and Other Materials from the Upton Sinclair Archives. Bloomington, Indiana: Lilly Library, 1963. 56 pp.
- GOTTESMAN, RONALD: Upton Sinclair: An Annotated Bibliographical Catalogue, 1894—1932. Dissertation, Indiana University, 1964. 409 pp.
- GOTTESMAN, RONALD: Upton Sinclair An Annotated Checklist. The Kent State University Press, 1973. 544 pp. (A mai napig legteljesebb bibliográfia.)
- GOTTESMAN AND SILET: The Literary Manuscripts of Upton Sinclair. Ohio State University Press, 1972. (A bibliográfia mind a kiadott, mind a kiadatlan kéziratokat tartalmazza.)
- KUS-NIKOLAJEV: A Bibliography of Upton Sinclair. Zagreb, Yugoslavia, 1930. 55 pp.
- LAIDLER, HARRY: „Upton Sinclair at Eighty; List of Books, Pamphlets and Leaflets by Upton Sinclair in the Tamiment Institute Library”, The Tamiment Institute Library no. 17 (September 1958), pp. 1—7.
- LIBMAN, A. VALENTIN (comp.), ALLEN, V. ROBERT (trans), GOHDES, CLARENCE (ed.): Russian Studies of American Literature. Chapel Hill, N. C.: University of North Carolina Press, 1969. pp. 164—173. (1906 és 1963 között írt cikkek, tanulmányok, előszók, könyvismertetések, disszertációk Upton Sinclairról kronológiai sorrendben. Nagyon jól hasznosítható bibliográfia.)
- LITTO, FREDERIC: The Dramatic World of Upton Sinclair, a Survey of the Published and Unpublished Plays. Indiana University, 1960. 21 pp. (Másként a Lilly Library-ban található.)
- MORDELL, ALBERT: „Haldeman — Julius and Upton Sinclair”, The Critic and Guide, IV (February 1950), pp. 94—119.
- SINCLAIR, UPTON: Books of Upton Sinclair in Translations and Foreign Editions. Pasadena: The Author, August 1930. 36 pp.
- SINCLAIR, UPTON: Books of Upton Sinclair in Russia: Proceedings of Literary Groups and Workers' Clubs of the Metal Workers of Leningrad. Pasadena: The Author, May 1931. 35 pp.
- SINCLAIR, UPTON: Books of Upton Sinclair in Translations and Foreign Editions. Pasadena: The Author, August 1938. 48. pp. (A bibliográfia 772 címet tartalmaz, 39 országból, 47 nyelven.)
- STEINITZ AND ARCHER: The Upton Sinclair Collection from the Library of Dr. and Mrs. Elmer Belt. Typescript, 1950. 52 pp. (A Lilly Library után a legjobb és leggazdagabb gyűjtemény.)

3/b

Életrajzok, tanulmányok, kritikák

- AARON, DANIEL: Writers on the Left: Episodes in American Literary Communism. New York: Harcourt, Brace and World, 1961.
- ADIMARI, RALPH: Upton Sinclair, Last of the Dime Novelist. Dime Novel Round — Up, 15 June 1956, XXIV. pp. 41—44.

- ALLATT, EDWARD: Jack London and Upton Sinclair. *Jack London Newsletter*, 1968. I. (January—June), pp. 22—27.
- BALDWIN, JAMES: Everybody's Protest Novel. (*The Jungle*.) *Partisan Review*, 1949 (June), pp. 578—585.
- BLOTNER, JOSEPH: *The Modern American Political Novel*. Austin University of Texas Press, 1966. pp. 113—117, 286—290.
- BOROUGH, W. REUBEN: Upton Sinclair's *EPIC*, 1934. *Occidental Review*, 1965. IV (Summer), pp. 29—41.
- BOYNTON, H. PERCY: *A History of American Literature*. Boston: Ginn, 1919. pp. 117—131, 257—259.
- BROWN, B. DEMING: *Soviet Attitudes Toward American Writing*. Princeton: Princeton University Press, 1962. Chapter VIII, pp. 202—219.
- CANTWELL, ROBERT: Upton Sinclair. In *After the Genteel Tradition*, ed. Malcolm Cowley. New York: W. W. Norton, 1937. pp. 37—51.
- CHALMERS, M. DAVID: *The Social and Political Ideas of the Muckrakers*. New York: Citadel Press, 1964. pp. 88—103.
- DELL, FLOYD: *Upton Sinclair: A Study of Social Protest*. New York: George H. Doran, 1927. 194 pp.
- DURAM, C. JAMES: *Upton Sinclair's Realistic Romanticism*, Wichita, Kansas: Wichita State University, 1970. 11 pp.
- GOLDBERG, ISAAC: Upton Sinclair's Book Fight in Boston. *Haldeman — Julius Monthly*, 1927. VI. (September), pp. 105—110.
- GOTTESMAN, RONALD: *Upton Sinclair and Sinclair Archives*. Manuscripts, 1965. XVII (Fall), pp. 11—20.
- GREENE, ERNEST: *The Candidacy of Upton Sinclair for the Noble Prize for Literature*. New York: Published by the Committee. Pamphlet, 1932. 40 pp.
- HARRIS, LEON: *Upton Sinclair: American Rebel*. Cromwell, 1975. 435 pp.
- HARTWICK, HARRY: *The Foreground of American Fiction*. New York: American Book Company, 1934.
- HATCHER, HARLAN: *Creating the Modern American Novel*. New York: Farrar, Rinehart, 1935. pp. 127—132.
- HICKS, GRANVILLE: *The Great Tradition*. New York, 1933. Macmillan, pp. 196—203.
- HICKS, GRANVILLE: *The Survival of Upton Sinclair*. *College English*, 1943. IV (January), pp. 213—220.
- HITCHCOCK, N. CURTIS: *The Brass Check*. *Journal of Political Economy*, 1921. XXIX (April), pp. 336—348.
- KARSNER, DAVID: *Sixteen Authors to One*. New York: Lewis Copeland Co., 1928. pp. 265—278.
- KOERNER, D. J.: *The Last of the Muckrake Men*. *South Atlantic Quarterly*, 1956. LV (April), pp. 221—232.
- LARSEN E. CARLES: *The EPIC Campaign of 1934*. *Pacific Historical Review*, 1958. XXVII (May), pp. 127—147.
- LEE, HENRY: *Upton Sinclair, America's Mightiest Muckraker*. *Coronet*, 1968. 6 (May), pp. 120—125.
- LOVETT, MORSS ROBERT: *Preface to Fiction: A Discussion of Great Modern Novels*. Chicago: Thomas S. Rockwell Co., 1931. pp. 97—112. (Analysis of Boston.)

- LOVETT, MORRS ROBERT: Upton Sinclair. *English Journal*, 1928. XVII (November), pp. 706—714.
- MORDELL, ALBERT: *The Fighting Sinclairs*. Unpublished book Ms. is in Lilly Library, 1931.
- MORDELL, ALBERT: Haldeman — Julius and Upton Sinclair. *The Critic and Guide*, 1950. IV (February), pp. 94—119.
- PUTT, GORLEY S.: *World Without End: Upton Sinclair and Lanny Budd*. In *Scholars of the Heart*. London: Faber and Faber, 1962. pp. 87—109.
- QUINT, H. HOWARD: Upton Sinclair's Quest for Artistic Independence — 1909. *American Literature*, 1957. XXIX (May), 194—202.
- RIDEOUT, WALTER: *The Radical Novel in the United States, 1900—1954*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1956. 130 pp.
- SINCLAIR, CRAIG MARY: *Southern Belle*. New York: Crown Publishers, 1957. 407 pp.
- SINCLAIR, UPTON (comp.): *Upton Sinclair: Bibliographical and Critical Opinions*. Pasadena: The Author, 1923. Pamphlet, 32 pp.
- SODERBERGH, A. PETER: Upton Sinclair and Hollywood. *Midwest Quarterly*, 1970. XI (Winter), pp. 173—191.
- SPILLER, ROBERT: *Literary History of the United States*. New York: Macmillan, 1963. pp. 995—999.
- YONDER, JOHN: *Upton Sinclair*. New York: Ungar, 1975. 150 pp.
- ZANGER, MARTIN: Politics of Confrontation: Upton Sinclair and the Launching of the ACLU in Southern California. *Pacific Historical Review*, 1969. XXXVIII (November), pp. 383—406.

An annotated checklist of Upton Sinclair in Hungary

1900—1981

An indication of the popularity of Upton Sinclair in Hungary is the relative wealth of critical writing concerning the man, his works and political views. Although Upton Sinclair has suffered the excessive attention of dogmatists of several hues, it is nevertheless undeniable that serious and scholarly literary critics have positively assessed Sinclair from the appearance of *The Jungle* (1907) to the present day as a major progressive, socialist writer and an indefatigable fighter for social justice. At the same time they are well aware of his faults as a political thinker and his shortcomings as an artist.

It is now close on seventy-five years since Upton Sinclair first became known to the Hungarian reader and a translation of one or other of his works, a literary study, article, essay or review on the subject of Sinclair has appeared in practically each of the intervening years in this country. Although his popularity with the mass of Hungarian readers has never wavered, there have been periods when he was the object of particular interest. Upton Sinclair's popularity in Hungary was always at its zenith during years which saw an intensification of social, political and economic conflicts (during the short-lived Hungarian Soviet Republic in 1919, the economic crisis of 1928—29 and the Second World War). Comparatively little interest was shown in Sinclair's work during those periods when progressive social forces fell victim to reaction or when socialism deviated from the path of legality [the years of the „white terror” after defeating the Hungarian Soviet Republic (1919—1922), the German occupation (1944—1945) and the years of the Cold War period in Hungary (1949—1956)]. The interest in Sinclair reached its peak in Hungary at the turn of the thirties (1928—33).

In Hungary Upton Sinclair appeared in an enormous range of popular and scholarly periodicals and newspapers, had many book publishers and became the most widely translated American authors of all times. Between 1906 and 1980, 30 books by Sinclair were translated into Hungarian and published in 71 editions. It is difficult to think of any foreign author whose work, political activity, pronouncements and attitudes were the subject of more detailed, comprehensive and continuous interest on the part of Hungarian critics than Upton Sinclair. 98 studies or essays, 85 book reviews and 44 shorter reports on the literary works, event and personality of the writer appeared in the Hungarian periodical press down to the present day.

Articles, studies and reviews are presented under the names of the authors arranged in alphabetical order, following this anonymous writings are registered in the alphabetical order of the Hungarian titles.